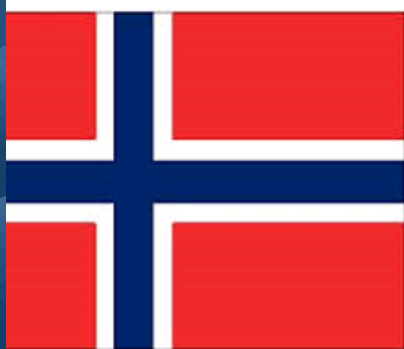

Endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettsjenester

Oppsummering av høringsuttalelser til høringsforslag i NVE dokument 2015-11 og fastsettelse av endringer i forskrift 10. mars 2015 nr. 301 og forskrift 12. juni 2015 nr. 705

121
2015

R
A
P
P
O
R
T

Rapport nr 121-2015

Endringer i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettsjenester

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør: Heidi Kvalvåg

Forfattere: Uy Tran, Jørund Krogsrud

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag: 10

Forsidefoto:

ISBN 978-82-410-1173-3

ISSN 1501-2832

Sammendrag: Denne rapporten oppsummerer og kommenterer innkomne høringsuttalelser til tilleggshøring i NVE dokument 2015-11 om nettselskapets ansvar for måling og rapportering av innmating og uttak av kraft, herunder måling av netto produksjon. Rapporten konkluderer med fastsettelse av endringer i forskrift 10. mars 2015 nr. 301 som går ut på en liten justering av ordlyden og utsatt ikrafttredelse for § 3-4 om måling av netto produksjon. I tillegg vedtas ikrafttredelsesdato for forskriftsendringer knyttet til NBS.

Emneord: Netto produksjon, generatorklemme, tilknytningspunkt, ikke-konsesjonspliktig nett, måling, rapportering, ansvar

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Desember 2015

Innhold

Forord	5
Sammendrag	6
1 Innledning	7
2 Oppsummering av høringsuttalelser og NVEs kommentarer...	9
2.1 Endring i § 3-4 om måling av produksjon og utsatt ikrafttredelse	9
2.1.1 Forslag om endring av § 3-4 om måling av produksjon	9
2.1.2 Høringsinstansenes kommentarer	9
2.1.3 NVEs kommentarer.....	12
2.2 Forslaget om endringer i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4	15
2.2.1 Høringsforslagene.....	15
2.2.2 Høringsinstansenes kommentarer	15
2.2.3 NVEs kommentarer.....	22
3 Vedtak om ikrafttredelse for forskriftsendringer vedrørende NBS	24
3.1 Endringer i forskrift 10. mars 2015 nr. 301	24
3.2 Endringer i forskrift 12. juni 2015 nr. 705	24
4 Økonomiske og administrative konsekvenser.....	25
5 Endelig forskriftstekst.....	26

Forord

NVE sendte den 6. juli 2015 ny § 3-4 om måling av netto produksjon på tilleggshøring, jf. NVE dokument 2015-11. Måling av netto produksjon var ikke omtalt i det opprinnelige høringsforslaget i NVE dokument 2014-1 om NBS¹ og Elhub, siden dette kun omtalte forslag om måling av brutto produksjon. Høringsinstansene fikk derfor ikke anledning til å kommentere bestemmelsen om måling av netto produksjon før denne ble vedtatt. Hensikten med tilleggshøringen var derfor å be om kommentarer til ny bestemmelse i avregningsforskriften § 3-4 om måling av netto produksjon. NVE vedtar bestemmelsen på ny med en liten justering i ordlyden. Samtidig vedtar NVE å utsette ikraftredelsen av § 3-4 til mandag 6. juni 2016 for å gi aktørene mer tid til å gjøre nødvendige tilpasninger før bestemmelsen trer i kraft.

NVE vedtar også at tidligere fastsatte endringer knyttet til NBS skal tre i kraft mandag 3. oktober 2016.

I tilleggshøringen ble det også foreslått endringer med sikte på at all produksjon og alt forbruk skal måles og rapporteres til balanseavregningen, herunder i nett unntatt konsesjonsplikt iht. enf. § 4-2 fjerde ledd. På bakgrunn av opplysningene som fremkom i høringen vil NVE foreta en nærmere vurdering av spørsmål rundt måling og rapportering av produksjon i nett unntatt konsesjonsplikt og kommer tilbake til hvordan dette mest hensiktsmessig kan reguleres. NVE vil derfor ikke nå gjennomføre de foreslåtte endringene i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4.

Oslo, desember 2015

Per Sanderud
vassdrags- og
energidirektør

Ove Flataker
avdelingsdirektør

¹ Nordic Balance Settlement

Sammendrag

Denne rapporten oppsummerer og kommenterer innkomne høringsuttalelser til tilleggshøring i NVE dokument 2015-11 om nettselskapets ansvar for måling og rapportering av innmating og uttak av kraft, herunder måling av netto produksjon.

NVE vedtok den 10. mars 2015 forskriftsendringer knyttet til nordisk balanseavregning (NBS), jf. NVE rapport 2015-15 og forskrift 10. mars 2015 nr. 301. Ny bestemmelse i § 3-4 om måling av netto produksjon var blant forskriftsendringene som ble vedtatt. Siden bestemmelsen avviker fra det opprinnelige høringsforslaget om måling av brutto produksjon, og måling av netto produksjon ikke var omtalt som et aktuelt alternativ i forslaget, ble den vedtatte bestemmelsen sendt på tilleggshøring for kommentarer. NVE har oppsummert og vurdert innkomne høringsuttalelser og det har ikke fremkommet opplysninger som gir grunnlag for vesentlige endringer i den fastsatte bestemmelsen. NVE vedtar ny § 3-4 om måling av netto produksjon, men med en liten justering av ordlyden i tredje ledd slik at den også omfatter annen produksjonsteknologi uten generator, som for eksempel solcelleanlegg. Samtidig vedtar NVE å utsette ikraftredelsen av denne bestemmelsen til mandag 6. juni 2016 slik at konsesjonærer får tilstrekkelig med tid til å tilpasse seg.

I tilleggshøringen ble det også foreslått endringer i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4 med sikte på at all produksjon og alt forbruk skal måles og rapporteres til balanseavregningen, herunder produksjon tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt iht. enf. § 4-2 fjerde ledd. Høringsinstansene ble bedt om å kommentere endringsforslagene som pålegger nettselskapene ansvar for måling, mv. i tilknyttede nett unntatt konsesjonsplikt, samt alternativet at ansvaret i stedet påhviler den som eier eller driver nettet. Mange høringsinstanser støtter at bestemmelsene om måling og rapportering av produksjon og forbruk til avregningsansvarlig utvides til å omfatte nett unntatt omsetningskonsesjon med unntak for plusskunder.

De fleste høringsinstansene er uenige i NVEs forslag om å pålegge nettselskapet ansvaret for måling, mv. i tilknyttede nett unntatt omsetningskonsesjon. På bakgrunn av innspillene vil NVE foreta en nærmere vurdering av spørsmål rundt måling og rapportering av produksjon i nett unntatt konsesjonsplikt og kommer tilbake til hvordan dette mest hensiktsmessig kan reguleres. NVE vil derfor ikke nå gjennomføre de foreslåtte endringene i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4.

I mars 2015 vurderte NVE at forskriftsendringer knyttet til NBS skulle tre i kraft i løpet av våren 2016, jf. NVE rapport 2015-15 og i forskrift av 10. mars 2015 nr. 301 vedtok NVE ikrafttredelse fra den dato NVE bestemmer. NVE vedtar nå at endringene trer i kraft 3. oktober 2016. NVE vedtar også at endring i § 6-5² trer i kraft mandag 3. oktober 2016, jf. NVE rapport 2015-51 om Elhub og forskrift 12. juni 2015 nr. 705.

² Melding med avregningsdata basert på justert innmatingsprofil

1 Innledning

NVE vedtok den 10. mars 2015 forskriftsendringer knyttet til nordisk balanseavregning (NBS), jf. NVE rapport 2015-15 og forskrift 10. mars 2015 nr. 301. Ny bestemmelse i § 3-4 om måling av netto produksjon var blant forskriftsendringene som ble vedtatt. Siden bestemmelsen avviker fra det opprinnelige høringsforslaget om måling av brutto produksjon, og måling av netto produksjon ikke var omtalt som et aktuelt alternativ i forslaget, ble dette sendt på tilleggshøring i NVE dokument 2015-11 for kommentarer. I tilleggshøringen ble det også foreslått endringer med sikte på at all produksjon skal måles og rapporteres til balanseavregningen, herunder produksjon tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt iht. enf. § 4-2 fjerde ledd.

Før høringsfristens utløp hadde NVE et møte med bransjeorganisasjonene DEFO, KS Bedrift og Energi Norge for å diskutere og avklare enkelte spørsmål ved tilleggshøringen. På anmodning utsatte NVE høringsfristen til 15. september 2015 slik at bransjeorganisasjonene fikk mer tid til å konsultere sine medlemmer og samordne høringsuttalelsene.

NVE vurderer det som hensiktsmessig at en bestemmelsen om måling av produksjon innføres i god tid før NBS settes i drift. Hensikten er å redusere risikoen for at feil kan inntreffe dersom mange endringer innføres samtidig.

Tilleggshøring 2015-11 med innkomne høringsuttalelser er publisert på NVEs hjemmeside www.nve.no.

NVE har mottatt 17 høringsuttalelser.

Følgende høringsinstanser har gitt innspill og kommentarer til tilleggshøringen:

- Eneas Energy AS
- Eidsiva Vannkraft AS
- BKK Nett
- Skagerak Nett AS
- Statnett
- E-CO Energi AS
- Energy Perspectives
- TrønderEnergi Nett AS
- Justis- og beredskapsdepartementet
- Eidsiva Nett AS
- Energi Norge
- Sunnfjord Energi Nett
- KS Bedrift

- Agder Energi Nett AS
- Hafslund Nett
- Lyse Elnett AS
- Statkraft

2 Oppsummering av høringsuttalelser og NVEs kommentarer

2.1 Endring i § 3-4 om måling av produksjon og utsatt ikrafttredelse

2.1.1 Forslag om endring av § 3-4 om måling av produksjon

§ 3-4. Måling av produksjon

For nye produksjonsanlegg eller ved utskifting av måler på eksisterende produksjonsanlegg, skal måling etableres for netto produksjon.

Dersom etablering av nettomåling etter første ledd medfører en urimelig høy kostnad, kan måling etableres et annet sted.

Med netto produksjon etter første ledd menes brutto produksjon i et kraftverk, referert til generatorklemme *eller tilsvarende*, minus forbruk i eventuelt hjelpeutstyr i forbindelse med produksjon av elektrisk energi, tap i hovedtransformatoren relatert til produksjonen i kraftverket og energi fra eventuell hjelpegenerator.

Dersom innrapporterte måledata baserer seg på måling etablert på generatorklemme, skal det trekkes i fra 2 % eller korrigeres med en korreksjonsfaktor. Dersom innrapporterte måledata baserer seg på måling etablert på et annet sted i kraftverket, skal det korrigeres med en korreksjonsfaktor.

Korreksjonsfaktor kan utarbeides av kraftverkseier og nettselskap i fellesskap.

Korreksjonsfaktoren skal reflektere det faktiske forbruket og nettapet.

2.1.2 Høringsinstansenes kommentarer

Eidsiva Vannkraft AS orienterer om at nettselskapene som rapporterer Eidsiva Vannkraft AS sin produksjon, rapporterer måleverdier basert på prinsippet om bruttoproduksjon, og at dette fungerer bra. Eidsiva Vannkraft AS peker på enkelte utfordringer knyttet til at rapportert produksjon skal være referert netto produksjon.

Utstedelse av elsertifikater skjer i dag på bakgrunn av vedtak fra NVE som fastsetter korreksjonsfaktor. Selskapet er positiv til at rapportert produksjon til balanseavregningen kan legges til grunn for utstedelse av elsertifikater og opprinnelsesgarantier, men er usikre på om enkeltvedtakene må oppheves før rapportering av netto produksjon iverksettes. I denne forbindelsen mener Eidsiva Vannkraft AS at det er viktig med god informasjonsgivning fra både NVE og avregningsansvarlig i overgangsfasen før krav til rapportering av netto produksjon iverksettes. Eidsiva Vannkraft AS viser til definisjonen av netto produksjon, særlig til begrepet «hjelpeutstyr», og ønsker at forskriften tydeliggjør hva slags forbruk som skal rapporteres separat til balanseavregning, og hva slags forbruk som skal trekkes fra dersom måling er på generatorklemma. Eidsiva Vannkraft AS er av den oppfatning at alt forbruk i kraftverket bør trekkes fra brutto produksjon siden dette er forbruk som benyttes for å drifte en kraftstasjon og produsere kraft. Videre mener Eidsiva Vannkraft AS at forbruk som bør rapporteres separat er

forbruk i forbindelse med administrasjonsbygg/ besøkssenter og lignede som ikke har noe tilknytning til selve driften av kraftverket. Dette vil dermed være mer i samsvar med det forbruket en kraftverkseier må betale i elavgift og anskaffe elsertifikater for.

Eidsiva Vannkraft AS viser til at Statnetts veileder til FoS § 8 har et detaljert formelverk for hvordan aktører skal beregne leveranser for primær-, sekunder-, og tertiærreserver hvor alle definisjoner er referert aggregatnivå. Det bes om at NVE og Statnett som systemansvarlig tydeliggjør hvordan aktørene skal forholde seg til to sett av produksjonsplaner. Selskapet mener et forslag kan være å oppdatere veilederen for FoS § 8.

BKK Nett er enig i NVEs vedtak om måling av netto produksjon.

Statnett ser en stor fordel med at alle forskrifter bygger på de samme prinsipper for måling av produksjon. Dette sikrer en helhetlig forståelse og ensartede forretningsprosesser hos samtlige aktører. Dessuten påpeker Statnett at det er viktig å tilpasse norsk regulering til andre lands regelverk der det er ønske om harmonisering. Måling av netto produksjon slik det er definert i høringsforslaget vil oppfylle disse målsetninger.

E-CO Energi AS synes i utgangspunktet målsettingen om å ha samme målepunkt for energiavregning, elsertifikater og opprinnelsesgarantier er fornuftig. E-CO Energi AS uttaler imidlertid at definisjonen av netto produksjon er for generell til å kunne fungere i praksis, og viser til utfordringer med den generelle definisjonen vurdert i forhold til hvordan et kraftverk er oppbygd. E-CO Energi AS mener det er nødvendig å presisere i forskriften hva som kan trekkes fra/ korrigeres slik at nettomåling kan etableres.

TrønderEnergi Nett AS har ingen bemerkninger til NVEs forslag om måling av netto produksjon og synes det er fornuftig å innføre en unntaksbestemmelse i annet ledd som gjør at nettselskapene unngår unødvendige kostnadsøkninger i nettet. TrønderEnergi Nett AS synes også det er fornuftig og mer kostnadseffektivt at kraftverkseier og nettselskap gis anledning til å utarbeide korreksjonsfaktorer i felleskap, uten krav om bruk av uavhengig tredjepart.

Justis- og beredskapsdepartementet påpeker at forskriftsbestemmelsens ordlyd «urimelig høy kostnad, kan måling etableres et annet sted», inneholder momenter som bør klargjøres i forskriften.

Eidsiva Nett AS ber NVE om å klargjøre begrepet «forbruk i eventuelt hjelpeutstyr i forbindelse med produksjon». Eidsiva Nett AS antar at NVE mener kun forbruk til magnetisering av generatoren og tap i krafttransformatoren, men Eidsiva Nett AS mener for eksempel at forbruk i forbindelse med luker, kontrollanlegg, datamaskiner, batterianlegg, samt lys og varme i en kraftstasjon også er nødvendig for produksjonen. Videre viser Eidsiva Nett AS til utfordringen med at kraftverkenes elektriske topologi ikke er gjennomført likt, og at det i liten grad er bygget for ren nettoproduksjonsmåling, og en god del småkraftverk gjerne heller ikke er bygget for brutto produksjonsmåling. Mange kraftverk har uttak av stasjonsforbruk direkte på generatorspenning, slik at måler på nettsiden av krafttrafoen kun vil måle utveksling mellom kraftverk og nett, og da netto innmating, ikke faktisk netto produksjon. Eidsiva Nett AS viser til et eksempel som beskriver utfordringen med å beregne netto produksjon på bakgrunn av målere i

kraftverket og tilknytningspunktet. Og dersom det skal foretas beregning av netto produksjon, så bør det gjøres i Elhub slik at det ikke blir forskjeller pga. den enkelte nettselskaps beregningsmulighet og forskjellig nøyaktighet. Avslutningsvis støtter Eidsiva Nett AS Statnetts kommentar om at det er hensiktsmessig å måle mikro- og minikraftverk ved kraftverksvegg eller tilknytningspunkt, jf. NVEs rapport 15/2015.

Energi Norge mener netto måling av kraftproduksjon vil være en god løsning i de fleste tilfeller. Samtidig påpeker Energi Norge at det kan være enkelte tilfeller der måling av netto produksjon vil være svært utfordrende. Eksemplet kan være et kraftanlegg som er tilkoblet flere overføringslinjer der kraftflyten er avhengig av driftssituasjonen i nettet. Energi Norge ber NVE undersøke hvordan slike anlegg med tilhørende tilfeller kan håndteres.

KS Bedrift støtter forslag til måling av netto produksjon, og at denne kan beregnes fra en bruttomåling. KS bedrift viser til at det kan finnes produksjonsanlegg med oppbygning som gjør at de må håndteres spesielt i forhold til kravet.

Agder Energi Nett støtter forslaget og synes det er hensiktsmessig å presisere at bestemmelsen ikke gjelder kun produksjon med generator.

Hafslund Nett AS støtter NVEs beslutning når det gjelder ny § 3-4 om måling av netto produksjon.

Lyse Elnett AS støtter NVEs forslag til ny § 3-4.

Statkraft Energi AS ønsker primært å fortsette med dagens ordning med måling av brutto produksjon. Dette vil gi en tettere og mer direkte kobling mellom hvor produksjonen måles, styres og hvor produksjonsendringer (inkludert systemtjenester, herunder primær- og sekundærregulering) gjennomføres. Dessuten viser Statkraft til at produksjonsbalansen som består av både produksjonsplaner og produksjonsmåling i dag er referert generatorklemme og som er en utmerket løsning. Forholdet mellom disse grunnlagsdataene er en til en, og ikke korrigert med en korreksjonsfaktor og kompliserende beregninger. Statkraft ser imidlertid en internasjonal trend som innebærer netto måling av produksjon. Samtidig påpeker Statkraft at netto måling av produksjon vil medføre kostnader i forbindelse med systemendringer, økt risiko for feil og misforståelse mellom Statkraft og Statnetts Landssentral, og behov for å operere med flere sett av planer. På bakgrunn av dette ønsker Statkraft å høre nærmere om hvordan Statnetts Landssentral og Balanseavregning planlegger å praktisere bestemmelsen om netto måling. Statkraft ønsker også en presisering om hvordan den nyinnførte ordningen om produksjonglatting skal praktiseres i forbindelse med netto måling.

Statkraft viser til at selskapet opererer et komplisert produksjonsnett og at forskriftsendringen vil medføre omfattende tilpasninger i dagens oppsett for rapportering av avregningsdata for regulerkraftbalanse til avregningsansvarlig. Statkraft mener forslaget om å benytte korreksjonsfaktor blir for unøyaktig og ønsker derfor å sikre korrekt avregning basert på egne målepunkter. For å gjennomføre dette ber Statkraft om å utsette ikrafttredelsesdatoen for bestemmelsen om måling av netto produksjon til tidligst 1. april 2016.

Statkraft viser også til forskjeller i praksisen for måling og rapportering av produksjon til utstedelse av elsertifikater i Norge og Sverige. I Sverige kan produsenter velge mellom brutto eller netto måling av produksjon som grunnlag for elsertifikater.

2.1.3 NVEs kommentarer

Bakgrunnen for at det opprinnelige forslaget om måling av brutto produksjon ble endret til måling av netto produksjon er blant annet at måling av netto produksjon vil være i tråd med den harmonisering som skjer i NBS, CEER og ENTSO-E. Videre er måling og rapportering av netto produksjon i tråd med grunnlaget for utstedelse av både elsertifikater og opprinnelsesgarantier. Det er praktisk at de måledata som blir rapportert til avregningsansvarlig kan benyttes til samtlige formål.

Flertallet av høringsinstansene støtter NVEs vedtak om måling av netto produksjon. Enkelte høringsinstanser har kommentert ordlyden i bestemmelsen, mens to av høringsinstansene har påpekt utfordringer med måling av netto produksjon i forbindelse med utarbeidelsen av produksjonsplaner.

Høringsinstanser har kommentert at begrepet «hjelpetstyr» i bestemmelsen er uklar og åpner for ulike tolkninger. NVE blir derfor bedt om å tydeliggjøre begrepet slik at det fremgår nærmere hvilket forbruk i hjelpetstyr som kan trekkes fra målt brutto produksjon ved generatorklemma. I tillegg ber Energi Norge NVE om å undersøke hvordan kraftanlegg med en spesiell oppbygging kan håndteres siden estimering av en korreksjonsfaktor kan være utfordrende. KS Bedrift har en tilsvarende kommentar om kraftanlegg med en spesiell oppbygging. Dessuten ber Justis- og beredskapsdepartementet NVE om å klargjøre hva som menes med uttrykket «urimelig høy kostnad» og «annet sted» i § 3-4 annet ledd.

NVE vurderer at alt forbruk i hjelpetstyr som er nødvendig i produksjonen av elektrisk energi, er forbruk som skal komme til fradrag etter § 3-4 tredje ledd, og i tillegg skal tap i hovedtransformatoren trekkes fra dersom det måles på generatorklemme eller tilsvarende. Eksempler på slikt hjelpetstyr er kontrollanlegg, datamaskiner og batterianlegg som er nødvendige styresystemer i kraftanlegget. Reguleringsanlegg, lukehus, belynings-, varme- og ventilasjonsanlegg og annet nødvendig hjelpetstyr for drift og vedlikehold av kraftanlegget regnes også som hjelpetstyr etter tredje ledd. Begrepene «forbruk i hjelpetstyr» er for eksempel ikke forbruk i museum, administrasjonsbygg, verksted eller lignede som kunne ha blitt bygget med andre formål enn å drifte kraftanlegg. Etter NVEs vurdering er dette forbruk som ikke er nødvendig for å produsere elektrisitet.

Driftssentral i tilknytning til et kraftanlegg kan ha som formål å styre flere anlegg. En driftssentral som i hovedsak styrer andre anlegg, kan ikke regnes som forbruk i hjelpetstyr.

Ovennevnte eksempler utgjør ikke en uttømmende liste over hjelpetstyr etter tredje ledd, og den enkelte konsesjonær må selv vurdere om det er etablert annen type hjelpetstyr som er nødvendig for selve produksjonen av elektrisk energi. Dersom det oppstår tvil om forbruk i det enkelte kraftanlegg kan regnes som hjelpetstyr etter tredje ledd eller ikke, kan konsesjonærene henvende seg til NVE for veiledning.

Formålet med at det skal rapporteres netto produksjon er at det vil gi en mer nøyaktig angivelse av den produserte elektriske energien som omsettes i kraftmarkedet.

Som Energi Norge påpeker i sin høringsuttalelse kan det være enkelte tilfeller der måling av netto produksjon vil være svært utfordrende. Eksempelet kan være et kraftanlegg som er tilkoblet flere overføringslinjer der kraftflyten er avhengig av driftssituasjonen i nettet. NVE viser til at det skal trekkes fra 2 % dersom det måles på generatorklemme og det ikke foreligger en beregnet korreksjonsfaktor i tråd med sjette ledd.

Justis- og beredskapsdepartementet påpeker i sin høringsuttalelse at momentene «urimelig høy kostnad» og «plasseres et annet sted» bør klargjøres i forskriften. NVE understreker at hensikten med unntaksbestemmelsen er å unngå at konsesjonærer blir påført en urimelig høy kostnad ved plassering av målerne i tråd med første ledd. Dersom kostnaden etter konsesjonærens vurdering anses for å være urimelig høy, kan konsesjonæren plassere måleren et annet sted under forutsetning av at måleverdiene korrigeres ved rapportering. Siden hovedmålsetningen med bestemmelsen er at produksjonen som rapporteres til avregningsansvarlig skal refereres netto produksjon, og konsesjonærene har incentiv til plassere måleren slik at de ikke behøver å korrigere måleverdiene ved rapportering, er det etter NVEs vurdering tilstrekkelig at det overlates til konsesjonærene å foreta en selvstendig skjønnsmessig vurdering av hva som utgjør en urimelig kostnad i det enkelte tilfellet. Det er dessuten vanskelig å angi nærmere kriterier i forskriften for hvor måleren alternativt kan plasseres dersom en plassering for måling av netto produksjon blir urimelig kostbart. En hensiktsmessig alternativ plassering avhenger av hvordan det enkelte kraftverk er oppbygd og må vurderes konkret. Etter NVEs oppfatning er det ikke hensiktsmessig med ytterligere klargjøring av denne unntaksbestemmelsen i forskriften.

Statkraft og Eidsiva Vannkraft har kommentert at en innføring av krav til måling av netto produksjon vil medføre utfordringer med daglig drift av et kraftanlegg, herunder utarbeidelse av produksjonsplaner, styring av kraftproduksjon på generatorklemme, samt levering av reserver.

NVE forstår innvendingene i hovedsak til å handle om hvordan konsesjonærer skal forholde seg til produksjonsplaner, både når det gjelder utarbeidelse og rapportering til systemansvarlig³, og ikke nødvendigvis at en overgang til måling og rapportering av netto produksjon medfører problemer for avregning av produksjonsubalansen i regulerkraftavregningen.

NVE hadde et møte den 9. oktober 2015 med Statnett (avregningsansvarlig og systemansvarlig), Statkraft og Eidsiva Vannkraft om produksjonsplaner gitt rapportering av netto produksjon til avregningsansvarlig. Diskusjonen handlet om hvordan konsesjonærer skal forholde seg til systemansvarlig i forbindelse med utarbeidelse og rapportering av produksjonsplaner. For konsesjonærer som skal rapportere netto produksjon samtidig som produksjonsplaner refereres brutto produksjon (generatorklemme), er problemstillingen at det til enhver tid vil foreligge en systematisk ubalanse. På bakgrunn av dette ønsker Statkraft og Eidsiva Vannkraft at systemansvarlig korrigerer disse til netto produksjonsplaner før avregningsansvarlig foretar balanseavregning. Alternativet er at den enkelte konsesjonær er ansvarlig for å overholde FoS § 8. Etter møtet mottok NVE ytterligere innspill per epost fra Statnett hvor det understrekes at produksjonsplaner fra konsesjonærene vil bli behandlet som

³ Jf. forskrift om systemansvaret i kraftsystemet av 17. mai 2005, § 8.

produksjonsplaner refererert netto produksjon. Dette begrunnes blant annet med at det er konsesjonærenes ansvar å rapportere i henhold til regelverket. Statnett uttaler følgende; «aktørene er økonomisk ansvarlig for de data som blir sendt til oss. Vi mener det er prinsipielt feil at Statnett skal påta seg en rolle som innebærer å endre eller tilpasse disse dataene før de går til avregning. Det skaper uklare ansvarsforhold dersom noe blir feil.(....).Vi mener derfor det er både prinsipielt riktig og mest praktisk å forholde seg til ett sett med tall i hele kjeden, uavhengig av om tallene skal brukes i kommunikasjon med aktørene eller med avregning, og uavhengig av om det gjelder systemtjenester eller produksjonsplan».

Statkraft og Eidsiva Vannkraft har også påpekt økt risiko for feil i kommunikasjonen mellom konsesjonærenes driftssentral og systemansvarlig dersom en konsesjonær må forholde seg til flere produksjonsplaner. Dette følger av at kommunikasjonen med systemansvarlig tar utgangspunkt i netto planer, mens brutto planer legges til grunn for driften av kraftanlegget. NVE vurderer at konsesjonærer bør kunne klare å håndtere en omlegging til rapportering av netto produksjon, og en eventuell økt risiko er uansett ikke av en slik karakter at det kan medføre utfordringer for systemdriften. Systemansvarlig viser til at kraftvolumet i en produksjonsplan uansett blir avrundet til nærmeste heltall slik at avviket mellom brutto og netto produksjonsplan ikke nødvendigvis fremkommer ved en slik korrigering.

NVE har erfart at de enkelte konsesjonærer sjelden har klart å oppnå en fullstendig perfekt balanse, til tross for argumentet om å oppnå et en til en forhold mellom målt produksjon og produksjonsplaner. NVE vurderer derfor i likhet med Statnett (systemansvarlig) at uttalelsene om systematisk ubalanse og økt risiko for feil i kommunikasjonen mellom konsesjonærene og systemansvarlig som mindre tungtveiende argumenter.

Det er enighet i bransjen om at det er behov for å forskriftsfeste en regel om måling og rapportering av produksjon. Etter NVEs vurdering er det tungtveiende hensyn som taler for at det innføres krav om måling og/ eller rapportering av netto produksjon, og at produsenter som hittil har målt og rapportert brutto produksjon til balanseavregningen må gjøre nødvendige tilpasninger for å kunne rapportere referert netto produksjon. NVE vedtar derfor forskriftsendringen om måling av netto produksjon, jf. endelig forskriftstekst nedenfor i kapittel 4.

På bakgrunn av revidert tidsplan for NBS og innspill om at konsesjonærene trenger mer tid til å gjøre de nødvendige tilpasninger, utsettes ikrafttreddelsen av § 3-4 til mandag 6. juni 2016. NVE vurderer at dette gir konsesjonærer tilstrekkelig med tid til å gjennomføre tilpasninger samtidig som det tas hensyn til avregningsuken og innføring av NBS. NVE vil sørge for tilstrekkelig koordinering både internt og med Statnett som avregningsansvarlig og registeransvarlig slik at når bestemmelsen om måling av netto produksjon trer i kraft, så vil registeransvarlig ikke lenger korrigere innsendte måleverdier for å utstede elsertifikater på grunnlag av netto produksjon.

2.2 Forslaget om endringer i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4

2.2.1 Høringsforslagene

I høringsnotatet ble høringsinstansene bedt om å kommentere en løsning som pålegger nettselskapet ansvaret for måling og rapportering i nett unntatt konsesjonsplikt iht. enf. § 4-2 fjerde ledd. Høringsinstansene ble også bedt om å kommentere en alternativ løsning som pålegger den som eier eller driver nettet et slikt ansvar. NVE ba om at eventuelle innspill blir begrunnet.

NVE foreslo følgende endringer i avregningsforskriften med ikrafttredelse 1. januar 2016:

§ 3-1. Ansvar for måler og måleverdier

Nettselskap er ansvarlig for alle målere og måleverdier i sitt nett og *tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt i henhold til energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd.*

§ 3-2. Målepunkt ID

Nettselskap skal benytte målepunkt ID for alle målepunkter i sitt nett og *tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt i henhold til energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd.*

§ 3-10. Kvalitetssikring

Det ble foreslått følgende endringer i første ledd:

Nettselskapet skal kvalitetssikre måleverdiene og håndteringen av disse gjennom hele måleverdikjeden i sitt nett og *tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt i henhold til energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd.* Kvalitetssikringen skal kunne dokumenteres. Måleverdikjeden omfatter hele den måletekniske installasjonen inkludert elektrisitetsmålere, måletransformatorer og tilkoblingsledere, samt all videre registrering, håndtering, og oversendelse av måleverdier både elektronisk og manuelt til leverandør, sluttbruker og avregningsansvarlig.

§ 5-4 Nettselskapets oversendelse av avregningsdata og informasjon om forbruk

Det ble foreslått følgende endringer i første ledd:

Nettselskapet skal for hver balanseansvarlig i sitt nett og *tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt i henhold til energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd* sende melding som inneholder avregningsdata for regulerkraftbalanse til avregningsansvarlig.

2.2.2 Høringsinstansenes kommentarer

Eneas Energy AS forstår endringsforslaget til å omfatte grendenett som er fritatt for konsesjon, og mener at foreslått forskriftstekst ikke skiller på grendenettet og annet nett, eksempelvis nett i næringsbygg som blir fellesmålt med en hovedmåler hvor måleverdier fra denne måleren rapporteres til balanseavregningen. Eneas Energy AS forstår også at all produksjon bak en hovedmåler (eksempelvis produksjon fra solcellepaneler) vil omfattes av regler for plusskunder. Eneas Energy AS mener at ny forskriftstekst må klargjøre at fellesmålt nett for næringsbygg ikke skal omfattes av endringsforslagene, og viser til begrepet «ikke avregningspliktig nett» i forbindelse med Elhub.

Eidsiva Vannkraft AS mener at temaer om kostnaddekning, inntektsramme, og tariffing bør klargjøres. Dessuten bør temaer om eierskap til måler etter anskaffelse, tilgang til måleverdier og bruk av teknologi i forbindelse med måling drøftes og avklares nærmere.

BKK Nett påpeker at ordlyden i endringsforslagene er noe upresis. BKK Nett tolker bestemmelsene slik at BKK Nett vil være ansvarlige for målere og måleverdier tilhørende produksjonsanlegg som er tilknyttet BKKs nett, hvor produsenten er unntatt omsetningskonsesjonsplikt. Videre tolker BKK at for andre tilknyttede netteiere som er unntatt omsetningskonsesjonsplikt vil dagens praksis med måling i utvekslingspunktet videreføres. BKK ber NVE presisere dette, samt at endringsforslagene ikke endrer nettselskapets ansvar i forbindelse med felles måling, jf. kontrollforskriften § 13-1 bokstav h). Videre ber BKK NVE å presisere hvorvidt nettselskapet er ansvarlig for måler og måleverdier for plusskunder som velger netto produksjon, jf. NVEs tilleggshøring 2015-10 om plusskunde. BKK anser det som uproblematisk å ha ansvar for måler og måleverdier hos kraftprodusenter som ikke er omsetningskonsesjonspliktige, og vurderer dette som en bedre løsning enn å behandle disse som ordinære kraftprodusenter og nettselskap.

Statnett stiller seg positiv til NVEs forslag. Statnett deler NVEs målsetting om at alt forbruk, produksjon og utveksling skal måles og avregnes. Det bør søkes å etablere samfunnsøkonomiske løsninger som gir alle målepunkt samme rettigheter og muligheter i kraftmarkedet. Statnett deler NVEs oppfatning om at nettselskap som etter forslaget vil få ansvar for måling og avregning av tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt er kjent med eksisterende forretningsprosesser og har innarbeidet systemer og rutiner for å håndtere oppgavene. Nettselskapene er kjent med og vil uansett måtte gjøre nødvendige tilpasninger for å håndtere endringer i forbindelse med NBS og Elhub.

Statnett viser til at selskap som eier eller driver nett unntatt konsesjonsplikt har en nettvirksomhet av begrenset omfang, og at de sannsynligvis ikke har nødvendige systemer eller rutiner for å etterleve avregningsforskriften. Det er dermed sannsynlig at eier av nett unntatt omsetningskonsesjon ikke ser seg tjent med å ha en aktiv rolle knyttet til måling og avregning, og vil dermed forsøke å kjøpe seg denne tjenesten. Statnett mener det vil være mer hensiktsmessig at disse målepunkter inngår i et nettselskaps nettavregningsområde.

TrønderEnergi Nett AS uttaler at forslaget innebærer at nettselskapene i tillegg til allerede inngåtte avtaler, må etablere avtaler som regulerer og fordeler ansvar, risiko og plikter bak tilknytningspunktet. TrønderEnergi Nett AS mener at det vil gi en unaturlig og urimelig fordeling av ansvar, risiko og plikter.

Når det gjelder økte drifts- og investeringskostnader, hevder TrønderEnergi Nett AS at forslaget innebærer at deres kunder skal betale for nettanlegg og netttjenester som verken angår dem eller som de har nytte av. Videre anfører TrønderEnergi Nett AS at uten en særbehandling av slike kostnader, er det ingen garanti for at det enkelte nettselskap sikres full kostnadsdekning gjennom inntektsrammen for slike aktiviteter.

TrønderEnergi Nett AS støtter ikke NVEs forslag, og mener det eneste riktige er å pålegge dette ansvaret til den aktøren som eier og driver slikt nett.

Eidsiva Nett AS viser til eksempler som kjøpesenter eller gårds- og grendeverk, som typisk blir målt i tilknytningspunktet, men der eier selv velger å ha undermålere for å fordele strøm- og nettkostnader internt. Undermålerne er ikke statiske, og ikke nødvendigvis tilfredsstillende iht. Justervesenets og NVEs krav. Dersom nettselskapet pålegges ansvaret for disse undermålerne, må nettselskapet håndtere en stor mengde midlertidige målepunkter, som igjen kan bety mange endringer i konfigurasjon av måleverdikjeden. I tillegg vil nettselskapets håndtering av disse målepunkter medføre økte driftskostnader i hele måleverdikjeden utover selve installasjonen av måleren. Eidsiva Nett AS ber NVE klargjøre hvordan økte driftskostnader kan dekkes gjennom inntektsrammen, samt beskrive hvordan nettleietariffen kan utformes (objektive og ikke-diskriminerende tariffer) dersom netteieren skal dekke kostnaden, og hvilken kostnadsfordeling det skal være mellom nettselskap og konsesjonfri netteier ved behov for ombygging. Eidsiva Nett AS mener at dersom nettselskap blir pålagt foreslått ansvar, så bør ansvaret begrenses til kun å gjelde totalt forbruk og total produksjon. Det vil si at all produksjon kan kobles sammen og måles ved hjelp av en måler og tilsvarende for forbruk.

Eidsiva Nett AS mener videre at det ideelle er at et nettselskap kun måler energiflyt i tilknytningspunktet (eierskille), uavhengig av hvilken kunde som befinner seg bak tilknytningspunktet, og enhver annen måling bør være anleggseiers ansvar. Eidsiva Nett AS mener videre at det er mest hensiktsmessig for et nettselskap å måle utvekslingspunktet siden kostnaden for denne målingen dekkes av ordinær nettleie. På denne måten slipper nettselskapet økte kostnader uten økte inntekter, samt at netteier i det konsesjonsfrie nettet selv kan kjøpe måle- og avregningstjenester fra det selskapet netteieren selv velger.

Energi Norge støtter forslaget om at all produksjon og alt forbruk skal måles og rapporteres til avregningsansvarlig, herunder i tilknyttet nett unntatt omsetningskonsesjon etter energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd. Samtidig påpekes det at det må presiseres at endringen kun gjelder gårds- og grendeverk uten konsesjon, slik at et sameie, forretningsbygg eller lignende som fellesmåles ikke omfattes av endringen.

Energi Norge støtter derimot ikke forslaget om å pålegge tilknyttet nettselskap dette ansvaret. Energi Norge begrunner dette med at forslaget medfører en betydelig endring for nettselskapene ved å bli pålagt funksjoner utenfor eget konsesjonsområde. Energi Norge påpeker at det vil være juridisk uklart hvordan ansvar fordeles mellom nettselskap og netteier for feil som kan oppstå eller ulykker/ skader på nettselskapets ansatte. Videre viser Energi Norge til at nettselskapet ikke har konsesjon for angjeldende anlegg.

Energi Norge mener at kostnader knyttet til å etablere nye målepunkt må bekostes av netteieren. Videre forstår Energi Norge det slik at kunder tilknyttet ikke-konsesjonspliktige nett skal håndteres annerledes enn nettselskapets eksisterende kunder. Alternativt ber Energi Norge NVE å klargjøre dette mht. KILE, nettbalanse, og om disse kundene skal varsles som andre kunder ved feil i forsyningsområdet. Dersom ikke dette klargjøres kan endringen medføre betydelige kostnader knyttet til systemutvikling i avregningssystemene for å håndtere få kunder, hvor kostnaden må dekkes av eksisterende kunder gjennom et fast beløp og nettleie. Kunder i gårds- og grendeverk dekker kun nettleie for kraft som leveres inn i området gjennom tilknytningspunktet, og ved lavt forbruk vil nettselskapets øvrige kunder subsidiere kundene i nett uten konsesjon.

Energi Norge ser ingen gode løsninger bortsett fra å endre/ fjerne § 4-2 i energilovforskriften. Samtidig foreslår Energi Norge følgende løsning;

Netteier unntatt konsesjonsplikt er fortsatt ansvarlig , og kan kjøpe tjenesten med måling og rapportering på vanlige kommersielle vilkår. Dersom tilknyttet nettselskap tilbyr slike tjenester kan netteieren eksempelvis kjøpe tjenesten fra nettselskapet. Nettselskapet kan da ta et fastbeløp som dekker kostnaden ved måling og avregning på kommersielle vilkår.

Nettselskapet beholder måleren i tilknytningspunktet og beregner forbruket i området ut ifra differansen mellom netto produksjon og kraftflyt over tilknytningspunktet.

Nettselskapet fakturerer kunden i tilknytningspunktet for avgifter for hele forbruket og nettleie for netto kraft i området. Dersom det er flere kunder bak tilknytningspunktet, er kunden selv ansvarlig for fordeling. Nettselskapet fakturerer avgifter etter høyeste næringskode. Nettselskapet har rett til å stenge anlegget ved manglende oppgjør i tilknytningspunktet.

KS Bedrift støtter ikke NVEs forslag om å pålegge tilknyttet nettselskap ansvar for å håndtere måleverdier i nett unntatt konsesjonsplikt, men støtter forslaget om at all produksjon og alt forbruk i det norske kraftsystemet skal måles, med unntak av plusskunder. KS Bedrift viser til at nettselskapene i dag er ansvarlig for å måle og rapportere innmating og uttak i tilknytningspunktet i eget nett, og mener det er riktig å videreføre gjeldende regulering uten endringer. KS Bedrift mener det er helt urimelig, både av juridiske og regulatoriske årsaker, å pålegge nettselskapene ansvaret for alle målere i andres nett slik forslaget legger opp til.

KS Bedrift mener at NVEs forslag til forskriftstekst åpner for tolkninger som etter det KS Bedrift forstår ikke har vært tilsiktet. En tolkning kan være at nettselskapet får ansvar for alle målere i fellesmålte anlegg uten vederlag. KS Bedrift viser til energilovforskriften og mener at det vil være urimelig at eksisterende nettkunder og nettselskapet må dekke kostnader dersom nettselskapet blir ansvarlig for målere i ikke-konsesjonspliktig nett.

KS Bedrift mener den fortrukne løsningen er å pålegge eier av anlegg uten konsesjonsplikt ansvaret for å måle og kvalitetssikre målingen bak tilknytningspunktet, slik det er i dag. Produsenter er selv ansvarlig for å måle egen produksjon og kvalitetssikre måleverdiene, slik at det vil føre til en forskjellsbehandling dersom nettselskapet pålegges ansvaret for produksjonsmålere i nett uten konsesjonsplikt.

KS Bedrift har fått tilbakemelding fra medlemmer om at man måler nettoutveksling, samt underliggende produksjon for mange steder i dag. Kunden er selv ansvarlig for produksjonsmåleren, selv om nettselskapet samler inn måleverdier og rapporterer. Dersom man har kun målt nettoutveksling i punktet, og ikke underliggende produksjon, er det gjerne mindre aggregater bak tilknytningspunktet. Disse kundene vil defineres som plusskunder.

KS Bedrift påpeker at en likebehandling av produsenter, unntatt plusskunder, tilsier at produsenten selv er ansvarlig for måling og kvalitetssikring. Videre vises det til at dette er en tjeneste som kan kjøpes av profesjonelle aktører. KS Bedrift bemerker at NVEs tilleggshøring om plusskunder tilsier at plusskunder som ønsker elsertifikater for hele sin produksjon, selv vil være ansvarlig for å måle produksjonen. Avslutningsvis fremholder KS Bedrift at forslaget ikke bør innebære endring for måling av forbruk i nett uten

konsesjonsplikt. Rapportering av forbruk kan være som i dag, som en beregnet verdi. Nettselskapet bør ikke ha ansvar for selve målingen eller kvalitetssikringen av målingen, men samler inn verdier og rapporterer til avregningsansvarlig.

KS Bedrift foreslår i sin høringsuttalelse noen justeringer av ordlyden i forskriftsbestemmelsene.

Agder Energi Nett AS viser til at det er mange sider ved forslaget som ikke er belyst i høringsdokumentet, og at disse sidene har så vidt alvorlige konsekvenser at selskapet sterkt fraråder at endringen blir gjennomført uten en betyddlig bredere vurdering av konsekvensene.

Det påpekes at NVEs forslag ser ut til å favne svært vidt, og vil kunne omfatte fellesmålte kjøpesentre, forretningsbygg, industriområder, utleieboliger, gårds- og grendeverk og lignende. Dette vil kunne utgjøre et stort antall målepunkter.

Selskapet påpeker videre at dersom et nettselskap skal installere målere i andres nett, vil man i sitt kundesystem få inn andre aktørers anlegg som må underlegges helt andre behandlingsregler enn nettselskapets egne. De skal for eksempel tildeles målepunkt-ID, men de skal ikke tariffes (dette gjøres i utvekslingspunktet) og ikke inngå i beregninger av nettselskapets nettbalanse. Nettselskapets systemer må utvikles slik at de kan takle en slik deling, og et paradoks med dette er at kostnaden vil måtte henføres til nettselskapets kunder i form av økt nettleie, mens de som vil nyte godt av ordningen ikke vil kunne avkreves betaling.

Agder Energi Nett AS fremholder at det eneste riktige vil være å pålegge plikten til å måle og rapportere på eier av nettanlegget, og dersom netteieren ikke er i stand til å ivareta sine plikter så må konsesjonsmyndigheten vurdere tiltak overfor netteieren og ikke søke å legge plikten over på andre rettssubjekter.

Agder Energi Nett AS mener at dersom en ikke-konsesjonspliktig netteier pålegges ansvaret for måling og rapportering av måleverdier i eget nett, vil flertallet av disse trolig kjøpe tjenesten med å måle og rapportere av en profesjonell aktør, og den profesjonelle aktøren behøver ikke å være det tilknyttede nettselskapet. Det fremstår som en lite rasjonell begrunnelse at nettselskapet skal pålegges denne plikten som en profesjonell aktør med innarbeidede systemer og rutiner for å kunne utføre oppgaven. Hvem det er som står nærmest til å levere tjenesten kan vanskelig være relevant, ihvertfall ikke i vurderingen av hvem som bør bære kostnaden. Det påpekes videre at NVEs forslag pålegger det tilgrensende nettselskapet å levere gratis en hel rekke tjenester som den ikke-konsesjonspliktige netteieren selv burde kjøpt og bekostet.

Agder Energi Nett AS viser også til at NVEs vurdering av forslaget økonomiske konsekvenser for nettselskapet er gjort på et meget tynt grunnlag. NVE har verken kartlagt omfanget av nettanlegg uten omsetningskonsesjon eller forsøkt å gjøre et anslag over antallet slike anlegg.

Agder Energi Nett AS mener forslaget introduserer noen problemstillinger vedrørende nettap og eget forbruk i private nett uten omsetningskonsesjon. I dag tariffes slike nett i tilknytningspunktet både mht. innmating og uttak. Nå foreslås at produksjon skal måles og tariffes inne i det private nettet som netto produksjon referert produksjonskilden,

mens uttak skal tariffes i tilknytningspunktet. Det kan stilles spørsmål om nettapet i det private nettet her vil bli belastet kundene i det tilknyttede nettet.

Agder Energi Nett AS viser til at nettselskapene i dag ikke har en fullstendig oversikt over hvilke nettanlegg som er unntatt konsesjonsplikt, og at den praktiske gjennomføringen krever en kartlegging av dette. Siden omfanget av slike anlegg kan være betydelig, kan ikke Agder Energi Nett AS se at nettselskapene kan etterleve bestemmelsene dersom forskriftsendringen blir fastsatt i oktober med ikrafttredelse 1. januar 2016.

Hafslund Nett AS viser til NVEs forslag samt referansen til energilovforskriften § 4-2 fjerde ledd og bemerker at forslaget vil omfatte en rekke type nettanlegg, herunder også næringsområder, industriområder, utleie eller administrasjon av hele eller deler av bygninger eller anlegg til bolig eller næringsvirksomhet. Hafslund Nett viser til eksempel om næringsbygg som er fellesmålt, og benytter en tredjepart til å inngå avtaler med kraftleveranser. Hafslund Netts oppfatning er at NVEs forslag slik det er formulert i høringsdokumentet, vil uten avgrensning gi nettselskap ansvar for hele måleverdikjeden. Hafslund Nett mener forslaget vil ha en rekke konsekvenser som ikke er omtalt i høringsdokumentet.

Hafslund Nett påpeker at forslaget vil medføre et behov for at nettselskapet utvikler ny funksjonaliteter i sine systemer, samt at samspillet mellom systemene må tilpasses. Dette er ikke omtalt i NVEs forslag. Systemutviklingen er foreløpig av både ukjent omfang og kostnad, som kommer i tillegg til en rekke andre systemutviklinger som nettselskapene må gjennomføre som følge av vedtatte og varslede forskriftsendringer som medfører behov for omfattende utvikling, endringer og testing av mange av it-systemene og tilhørende arbeidsprosesser innenfor et begrenset tidsvindu. Ikke-konsesjonspliktig nett vil måtte ha andre behandlingsregler enn nettselskapets øvrige anlegg.

Hafslund Nett mener at de som nyter godt av forslaget er netteiere med fritak for konsesjon og deres kunder siden de ikke vil se kostnadene som blant annet er kostnader ved systemutvikling, installering og drift av måler, kvalitetssikring og rapportering, eventuelle tilpasninger i Elhub mv. I stedet vil disse kostnadene henføres til tilgrensede nettselskap sine kunder. Hafslund mener dette gir feil kostnadsfordeling og feil prissignal, og oppfatter dette som urimelig.

Hafslund Nett illustrerer NVEs forslag med en figur og anfører hvordan Hafslund Nett oppfatter forslaget i forbindelse med tariffing, måling og avregning, og avgifter. Hafslund Nett mener at det i høringsdokumentet ikke fremgår klart i hvilke sammenhenger NVE tenker seg at de ulike måleverdiene skal anvendes, og det er ikke omtalt nærmere hvordan nettanleggene skal tariffes, også når det gjelder tariffing av uttak.

Videre viser Hafslund Nett til utfordringen som oppstår dersom netto produksjon i et ikke-konsesjonspliktig nett skal måles og rapporteres, og det må legges opp til særordninger for å unngå dobbelrapportering av hensyn til nettbalansen. Dessuten må NVE klargjøre hvordan rapportering av produksjon skal håndteres slik at produsenten ikke får godskrevet to ganger for den del av produksjonen som forbrukes internt i det private nettet.

Hafslund Nett viser til at et nettselskap normalt sett tarifferer avgifter ut fra energiutveksling og registrert kundekategori i tilknytningpunktet. Dersom et nettselskap får ansvar for all innkreving av avgifter i det private nettet, til tross for at det ikke er dette selskapet som tarifferer sluttbrukeren, så vil grunnlaget være brutto forbruk, og det vil medføre behov for å forholde seg til de ulike måleverdiene i ulike sammenhenger knyttet til det samme kundeforholdet. Hafslund Nett viser til utfordringer med å håndtere denne innkrevingen i sin uttalelse.

Når det gjelder felles måling viser Hafslund Nett til NVEs vedtak av 10. nov. 2009 som ikke pålegger individuell måling i forretningsbygg som følge av utfordringer med kostnader, samt individuell avregning av en dynamisk kundemasse.

Hafslund Nett mener at NVE ikke har belyst den praktiske utfordringen med å kartlegge antall nett som er unntatt konsesjonsplikt. Dessuten har ikke NVE omtalt hvordan et tilgrenset nettselskap kan vedlikeholde grunnlaget for den utvidede oppgaven og viser til at nettselskap ikke har hjemler eller ansvar for den enkelte kunde i det private nettet.

Hafslund Nett stiller spørsmål ved viktigheten av å fange opp produksjonen som blir forbrukt internt i det private nettet i rapporteringen til balanseavregningen, og viser til at plusskundeordningen kan fremstå som en parallell til denne. Hafslund Nett har vanskelig for å se nødvendigheten av NVEs forslag, og det oppgitte formålet i forhold til konsekvensene. Hafslund Nett mener at alle netteiere bør pålegges plikten det medfører å være netteier. Dersom netteier ikke klarer å håndtere eget ansvar så kan eieren kjøpe tjenesten fra en markedsaktør som tilbyr denne tjenesten. På denne måten vil det være ryddigst i forhold til grensesnitt og ulike eiere av nett.

På bakgrunn av det som fremgår i høringsuttalelsen, så mener Hafslund Nett at NVE undervurderer kostnadene og omfanget av foreslåtte endringer. Dessuten stiller Hafslund Nett spørsmål ved om nettselskapet kan føre de økte kostnadene til grunnlaget for beregning av nettselskapets inntekstramme, slik NVE opplyser i høringsdokumentet.

Lyse Elnett AS støtter ikke NVEs forslag og mener at enhver aktør som eier nettanlegg, må pålegges det ansvaret en netteier har med tilhørende kostnader. Dersom netteieren unntatt omsetningskonsesjon ikke er i stand til å ivareta det ansvaret og de pliktene det er å være netteier, bør de heller ikke tillates å være netteier. Videre anføres det at forslaget bidrar til feil ansvarliggjøring, uriktig kostnadsfordeling, og juridiske uklarheter vedrørende ansvarsforhold mellom nettselskap og netteier uten konsesjon. Lyse Elnett AS har i dag verken oversikt over eller adgang til nett som eies av netteiere uten konsesjon, og viser til at ansvaret er avgrenset til tilknytningpunktet som reguleres av tilknytningskontraktene. Dersom forslaget gjennomføres slik som foreslått er det nødvendig med kartlegging av tilgrensede nett, samt inngåelse av avtaler. Denne praktiske gjennomføringen er ikke belyst i høringsdokumentet.

Statkraft Energi AS mener det å pålegge netteier ansvar for å opprette og fjernavlese målere i «tilknyttet nett unntatt konsesjonsplikt» vil medføre uryddighet om tilgang til anleggene og juridiske forhold samt påføre kostnader til andre enn de som er ansvarlig for produksjon eller forbruk bak målerne. Statkraft ønsker en presisering av dette. Statkraft legger til grunn at kostnader for å installere, drifte, og vedlikeholde en måler må dekkes av eier av nett unntatt konsesjonsplikt. Og der «nettselskapet» ikke har inntekstramme,

eller inntektsrammen ikke dekker nye forhold, så forutsetter Statkraft at det blir tilordnet nødvendig inntektsramme.

2.2.3 NVEs kommentarer

Krav til måling og rapportering i nett unntatt omsetningskonsesjon

Energi Norge, KS Bedrift, Statnett og flere av nettselskapene støtter i utgangspunktet prinsippet om at all produksjon og alt forbruk i kraftsystemet skal måles og rapporteres til avregningsansvarlig, herunder at bestemmelsen om måling og rapportering av netto produksjon også bør omfatte nett unntatt omsetningskonsesjon med unntak for plusskunder.

Hafslund Nett og Eidsiva Nett har i sine uttalelser antydnet at det i nettanlegg unntatt konsesjonsplikt bør være tilstrekkelig å måle og rapportere innmating og uttak i eierskillet mellom nettanlegget og nettselskapets nett.

Plassering av ansvaret for måling og rapportering i nett unntatt omsetningskonsesjon

Energi Norge, KS Bedrift, Statkraft og et stort flertall av nettselskapene er uenige i NVEs forslag om å pålegge nettselskapet ansvar for måling og rapportering i tilknyttede nett unntatt omsetningskonsesjon. De fleste høringsinstansene støtter det alternative forslaget om at ansvaret bør påhvile eier av nettet. Høringsinstansene oppgir flere grunner som underbygger denne vurderingen og mange av disse går igjen i flere høringsuttalelser. Statnett er blant selskapene som mener det vil være hensiktsmessig at nettselskapene utfører disse oppgavene i tilknyttet nett unntatt omsetningskonsesjon, da de anser nettselskapene som profesjonelle parter som har rutiner og systemer for å gjøre disse oppgavene.

Presisering av ansvarets omfang

Flere høringsinstanser uttaler at endringsforslagene vil kunne få vidtgående konsekvenser for nettselskapene. Det påpekes at forslagene ser ut til å omfatte ansvar for målere og måleverdier i fellesmålte kjøpesentre, næringsbygg, industriområder, mv. NVE finner det viktig å avklare at intensjonen med forslaget ikke var at nettselskapene skulle bli ansvarlig for målere og måleverdier i slike fellesmålte anlegg eller innføring av individuell måling i slike anlegg. NVE ser i ettertid at dette kunne ha vært bedre presisert i høringsnotatet og forslagene.

Spørsmålet om plassering av ansvar og dekning av kostnader, mv.

Flere høringsinstanser mener at dersom produksjon i nett unntatt omsetningskonsesjon skal måles og rapporteres, bør det være likebehandling mellom produsenter. Dermed bør eier av nettanlegget være ansvarlig for å måle og rapportere måleverdier. Flere fremholder at det finnes flere profesjonelle aktører som eier kan kjøpe tjenesten av, inkludert det tilgrensede nettselskap hvis dette tilbyr slike tjenester.

Flere av høringsinstansene påpeker at det vil innebære omfattende kostnader for nettselskapene å bli pålagt ansvaret for måling og rapportering i tilknyttede nett unntatt konsesjonsplikt. Flere høringsuttalelser viser til at omfanget av konsesjonsfrie nettanlegg ikke er kartlagt. Mange høringsinstanser påpeker også at det er urimelig at nettselskapets kunder skal dekke kostnadene og ikke netteier og kundene i det tilknyttede nettet unntatt konsesjonsplikt.

På bakgrunn av opplysningene som fremkom i høringen vil NVE foreta en nærmere vurdering av spørsmål rundt måling og rapportering av produksjon i nett unntatt konsesjonsplikt og kommer tilbake til hvordan dette mest hensiktsmessig kan reguleres. NVE vil derfor ikke nå gjennomføre de foreslåtte endringene i §§ 3-1, 3-2, 3-10 og 5-4.

3 Vedtak om ikrafttredelse for forskriftsendringer vedrørende NBS

3.1 Endringer i forskrift 10. mars 2015 nr. 301

I mars 2015 vurderte NVE at forskriftsendringer knyttet til NBS skulle tre i kraft i løpet av våren 2016, jf. NVE rapport 2015-15. NBS prosjektgruppen har revidert tidsplanen og ny dato for innføring av NBS er satt til 3. oktober 2016. NVE ber samtlige konsesjonærer gjennomføre nødvendige tilpasninger og forberedelser slik at NBS kan innføres i Norge den 3. oktober 2016. NVE vedtar derfor at forskriftsendringene knyttet til gjennomføring av NBS skal tre i kraft mandag 3. oktober 2016.

3.2 Endringer i forskrift 12. juni 2015 nr. 705

NVE vedtar også at endring i § 6-5⁴ trer i kraft mandag 3. oktober 2016, jf. NVE rapport 2015-51 om Elhub og forskrift 12. juni 2015 nr. 705. Sistnevnte endring innebærer at nettselskapet ikke lenger vil ha plikt til å rapportere til balanseansvarlig dennes samlede timesvise uttak som er beregnet ved bruk av justert innmatingsprofil. Endringen følger av at balanseansvarlige etter innføring av NBS vil kunne få denne informasjonen via eSett Oy sin informasjonsportal.

⁴ Melding med avregningsdata basert på justert innmatingsprofil

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Innføring av bestemmelsen om måling av netto produksjon vil medføre at konsesjonærer med produksjon som ikke måles eller refereres til netto produksjon, vil måtte tilpasse sine systemer og rutiner. NVE legger til grunn at kostnaden for eventuelle tilpasninger er en engangskostnad som ikke medfører store økonomiske konsekvenser. Plikten til å korrigere måledata vil kunne innebære en ny oppgave for konsesjonæren. Kostnader knyttet til å endre rutinene med å korrigere måledata, herunder produksjonsplaner, vil kunne variere blant konsesjonærene. Etter NVEs vurdering er det ikke snakk om kostnader av en slik størrelse at det vil ha vesentlige konsekvenser for konsesjonærene.

Statnett som registeransvarlig vil kunne oppleve en mer effektiv drift siden all rapportering av produksjon som hovedregel vil være referert netto produksjon. Med endringen av § 3-4 vil det være mer samsvar mellom avregningsdata og grunnlaget for utstedelse av elsertifikater og opprinnelsesgarantier.

Endringen innebærer at det blir entydig hvor måling av produksjon skal refereres til, og at dette harmoniserer med NBS.

5 Endelig forskriftstekst

Forskrift om endring i forskrifter om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester

Hjemmel: Fastsatt av Norges vassdrags- og energidirektorat 18. 12. 2015 med hjemmel i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 9-1 bokstav g og i, jf. lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 10-6.

I

I forskrift 10. mars 2015 nr. 301 om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netttjenester gjøres følgende endringer:

Ny § 3-4 skal lyde:

§ 3-4. Måling av produksjon

For nye produksjonsanlegg eller ved utskifting av måler på eksisterende produksjonsanlegg, skal måling etableres for netto produksjon.

Dersom etablering av netto måling etter første ledd medfører en urimelig høy kostnad, kan måling etableres et annet sted.

Med netto produksjon etter første ledd menes brutto produksjon i et kraftverk, referert til generatorklemme eller tilsvarende, minus forbruk i eventuelt hjelpeutstyr i forbindelse med produksjon av elektrisk energi, tap i hovedtransformatoren relatert til produksjonen i kraftverket og energi fra eventuell hjelpegenerator.

Dersom innrapporterte måledata baserer seg på måling etablert på generatorklemme, skal det trekkes i fra 2 %, eller korrigeres med en korreksjonsfaktor. Dersom innrapporterte måledata baserer seg på måling etablert på et annet sted i kraftverket, skal det korrigeres med en korreksjonsfaktor.

Korreksjonsfaktor kan utarbeides av kraftverkseier og nettselskap i fellesskap.

Korreksjonsfaktoren skal reflektere det faktiske forbruket og nettapet.

Del II om ikrafttredelse skal lyde:

Ny § 3-4 trer i kraft 6. juni 2016

Ny § 1-5 trer i kraft 3. oktober 2016.

§ 2-9, § 3-11 og § 6-8 oppheves 3. oktober 2016.

Endringene i § 1-3, § 1-4, § 5-2, § 5-4, § 5-7 og § 5-9 trer i kraft 3. oktober 2016.

I forskrift 12. juni 2015 nr. 705 om endring i forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av netjtjenester gjøres følgende endringer:

Del III tredje ledd om ikrafttredelse skal lyde:

Endringene i § 6-5 under del I trer i kraft 3. oktober 2016.

Forskriften trer i kraft straks

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no